

INDHOLDSFORTEGNELSE - ORDKLASSENERNE

Oversigt over de 10 ordklasser	1
De tre hovedordklasser - navneord, udsagnsord og tillægsord	2
X med de tre hovedordklasser	3
Navneord - fællesnavne og egennavne	4
Flere opgaver med navneord	5
Endnu flere opgaver med navneord	6
Udsagnsord	7
En særlig side om hjælpeudsagnsord	8
Flere opgaver med udsagnsord	9
X med udsagnsord og navneord	10
Tillægsord	11
Flere opgaver med tillægsord	12
Stedord	13
Forholdsord	14
X med hovedordklasserne samt stedord og forholdsord	15
Bindeord	16
Kendeord, talord og udråbsord	17
Biord	18
Opgaver med alle 10 ordklasser	19
X med alle 10 ordklasser	20
Sandt eller falsk? samt hvilken ordklasse tilhører ordet.	21
Samme ord men forskellige ordklasser	22
Skemaopgaver med ordklasserne	23
Skemaopgaver med ordklasserne	24
Skemaopgaver med ordklasserne	25
X med alle 10 ordklasser	26
Skemaopgaver med ordklasserne	27
Skemaopgaver med ordklasserne	28
Sæt tal under ord samt "kasseord"	29
Skemaopgaver med ordklasserne	30
X med alle 10 ordklasser	31

kærlighed
legetøj
charmerende
pandekage
restaurant
træt
rar
job
tæppe
placere
kastede
lækre
held
ternet
cyklede
reagere
pænere
lejlighed
praktisk
købte
religion
skør
leverer
tænke
cirkus
kærlig
rusten
chok
chance
agere

A. Indsæt navneord, udsagnsord og tillægsord fra listen i X og tværsen. Udsagnsord/L betyder, at du skal finde et udsagnsord, der begynder med L. Det samme gælder for navneord og tillægsord.

1. udsagnsord/L	11. tillægsord/T	21. tillægsord/P
2. udsagnsord/A	12. tillægsord/R	22. navneord/H
3. navneord/L	13. navneord/C	23. tillægsord/S
4. udsagnsord/C	14. udsagnsord/P	24. udsagnsord/T
5. navneord/C	15. navneord/R	25. tillægsord/T
6. udsagnsord/R	16. tillægsord/L	26. navneord/L
7. navneord/J	17. navneord/P	27. tillægsord/T
8. navneord/C	18. tillægsord/C	28. navneord/K
9. navneord/T	19. tillægsord/K	29. udsagnsord/K
10. navneord/R	20. tillægsord/P	30. udsagnsord/K

EKSTRA: Find 5 navneord, 5 udsagnsord og 5 tillægsord, der starter med S. Skriv i dit hæfte.

A. Sæt streg under udsagnsordene i sætningerne.
HUSK at få hjælpeudsagnsordene med (fx *kan, har, skal må, er*).
Skriv udsagnsordene på linierne. Der er 24 i alt .

- Om formiddagen cyklede vi en lang tur. _____
- Jeg kan konstatere, at billedet hænger skævt. _____
- Det syge barn havde brug for megen omsorg. _____
- Eleverne fik en god diskussion. _____
- Regnen væltede ned hele dagen. _____
- Ministeren talte længe med journalisten. _____
- I dag må solen gerne skinne. _____
- Han vil helst ikke tale om sine følelser. _____
- Kan du holde balancen? _____
- Der er flere informationer i brochuren. _____
- Familien bor på sjette etage. _____
- Stearinlyset gik ud, da vinduet blev åbnet. _____
- Han købte en æske chokolade. _____
- Nogle siger, at forelskelse er en sygdom. _____
- Spørgsmålet er, om det smitter. _____

B. Find udsagnsord, der starter med disse bogstaver.

K	V	S

EKSTRA: Skriv 5 sætninger i dit hæfte med mindst 3 udsagnsord i hver sætning.

BIORD er en stor gruppe forskelligartede ord. De beskriver ofte tid, sted eller grad. Hvis du, efter at have tænkt dig grundigt om, ikke kan placere et ord i en af de andre ordklasser, er det sandsynligvis et biord. Sandsynligvis er i øvrigt et biord.

Tillægsord beskriver navneord. *Drengen er stærk. Huset er højt.*

Biord beskriver udsagnsord. *Pigen løber stærkt. Barnet råber højt.*

ADVERBIE

A. Skriv T under tillægsord og B under biord i sætningerne.

De små børn dansede rundt på gulvet.

Vores nye bil kører godt.

Klassen gik en lang tur i skoven.

Han kunne bedst lide søde jordbær.

Det gamle hus brændte hurtigt ned.

Du har skrevet en god stil.

Hundene legede vildt i haven.

Vi red langsomt gennem en våd skov.

Den høje mand gik roligt væk.

Hun smilede sødt til en køn dreng.

SPØRGEORD ER OGSÅ BIORD - fx hvor.

B. Skriv 6 spørgeord på linierne.

BIORD kan fortælle noget om tid: nu, da, straks, tit, ofte, aldrig, altid, igen, allerede, længe.

BIORD kan fortælle noget om sted: her, der, inde, ude, oppe, nede, hen, frem, henne, hjemme.

BIORD kan fortælle noget om grad: ganske, forholdsvis, temmelig, ikke, næsten, næppe, ret.

C. Sæt ring om biordene i sætningerne.

Skal vi aldrig have hvid jul?

Vi skal mødes her.

Hun er hjemme klokken tre.

Bålet varmede dejligt.

Manden er oppe på taget.

Jeg er næsten femten år.

De ventede tålmodigt.

Skal du allerede gå?

Jeg er ret sulten.

Elefanten er altid glad.

Hvornår skal vi spise?

Edderkoppen er ofte sur.

Maden kommer nu.

Koen står nede på hjørnet.

Den er temmelig god.

Der står ikke en gris.

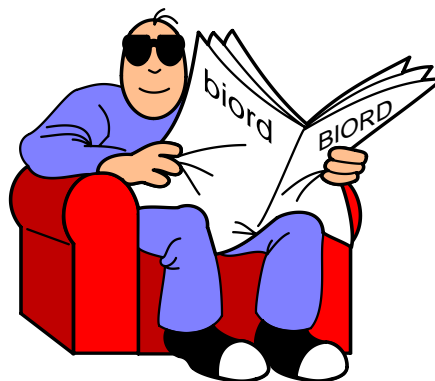
Drengen er forholdsvis lille.

Grise er ganske søde.

Hvem tror på julemanden?

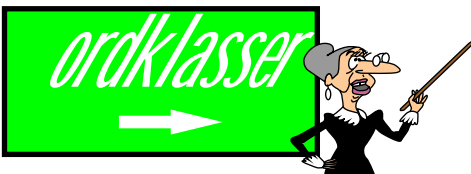
Vi ses igen.

EKSTRA: Skriv en sætning med følgende biord i dit hæfte: straks, tit, allerede, oppe, næsten, ikke.

A. Hvilken ordklasse tilhører de understregede ord? Sæt kryds i skemaerne.

	substantiv/ navneord	verbum/ udsagnsord	adjektiv/ tillægsord	pronomen/ stedord	præposition/ forholdsord	konjunktion/ bindeord	adverbium/ biord
Han satte tallerkner <u>på</u> bordet.							
Pigen slog <u>sig</u> , da hun faldt.							
Kalven <u>får</u> mælk fra sin mor.							
Dannebrog er <u>rødt</u> og hvidt.							
Der stod geder og <u>får</u> på marken.							
Hun kommer tirsdag <u>eller</u> onsdag.							
Bilen kørte <u>hurtigt</u> gennem byen.							
Barnet vil <u>også</u> gerne have is.							

	substantiv/ navneord	verbum/ udsagnsord	adjektiv/ tillægsord	pronomen/ stedord	præposition/ forholdsord	konjunktion/ bindeord	adverbium/ biord
Hun står sammen <u>med</u> sin veninde.							
Musen er <u>mindre</u> end elefanten.							
Det var dejligt <u>vejr</u> i sidste uge.							
Solen skinner, <u>og</u> fuglene synger.							
Om foråret <u>skal</u> der graves have.							
De har sat <u>deres</u> hus til salg.							
Vi fik <u>temmelig</u> meget at spise.							
<u>Jeg</u> skal skynde mig hjem nu.							

EKSTRA: Skriv en lille beretning om en fisketur. Du skal bruge mindst 10 biord i beretningen. Skriv i dit hæfte.

HÆFTEOPGAVER: Se side 8 i facitlisten.

ORDKLASSENERNE 11

TILLÆGSORD beskriver navneord - fx sød (drenge), arrig (hund), blå (hat), gammel (kone).

A. Bøj tillægsordene i skemaet. *Bemærk: Hvis tillægsordet ender på -ig, får det endelsen -st i 3. grad.*

1. grad	2. grad endelsen -ere	3. grad endelsen -est eller -st
sjov	sjovere	sjovest
dygtig	dygtigere	dygtigst
mørk	mørkere	mørkest
kedelig	kedeligere	kedeligst
langsom	langsommere	langsomst
frisk	friskere	friskest
flink	flinkere	flinkest
hyggelig	hyggeligere	hyggeligst
grøn	grønnere	grønnest
dejlig	dejlige	dejlignest

ADJEKTIV

en pæn mand
et pænt slips
to pæne fingre
det pæneste hår

B. Find selv tillægsord, der kan passe ind i sætningerne. Brug venligst kun hvert tillægsord én gang. *Bemærk: Hvis det svarer, som tillægsordet beskriver, er et ord, skal tillægsordet møde på -t.*

Han har en stribet kat og to små fugle.
I går var vi i biografen, hvor vi så en uhyggelig film.
Jonas fik et flot ur og en smart cykel.
Jeg vil gerne have en varm kop kaffe.
Klassen var på en spændende tur og så et grimt dyr.
Børnene så en sløv udsendelse i fjernsynet.
Min mor købte et højt træ til haven.
Anja red på en sort hest.
Han har bage en lækker kage til en sød pige.
Vil du have en frisk tomat eller en rådden agurk?
Der står en slidt sofa nede i kælderens.

C. Skriv følgende tillægsord i 1. grad, 2. grad og 3. grad i dit hæfte: Stor, lille, ung, gammel, lang, god

EKSTRA: Find 10 tillægsord, der starter med en vokal. Skriv i dit hæfte.

ORDKLASSENERNE 12

A. Sæt strek under tillægsordene i sætningerne. Skriv tillægsordene på linierne. Der er 25 i alt.

Om formiddagen cyklede vi en lille tur. lille

Den ældre dame har gråt hår. ældre, gråt

At spille fodbold er det bedste, han ved. bedste

Hun køber en ny mobiltelefon i morgen. ny

Filmen var både lang og kedelig. lang, kedelig

Den store hund er ganske fredelig. store, fredelig

Jeg har aldrig set et stribet hus. stribet

Giraffen har en længere hals end løven. længere

Kaffen er kold, og sodavanden er varm. kold, varm

Vi fik et lækkert måltid mad. lækkert

Den søde pige sendte ham et stort smil. søde, stort

Spørgsmålene var både lette og svære. lette, svære

Kina er større end Danmark. større

Han er både sulten og tørstig. sulten, tørstig

Mit nye tæppe er blødt og dejligt. blødt, dejligt

Nogle synes, at grøn er den kønneste farve. grøn, kønneste

B. Find tillægsord, der starter med disse bogstaver.

B	D	S
bred	dejlig	sød
blød	dum	smuk
blå	doven	skøn
bar	dårlig	skør
blå	dyr	sulten

EKSTRA: Skriv 10 sætninger i dit hæfte. I hver sætning skal der være mindst ét af de ord, du fandt i opgave B.

ORDKLASSENERNE 13

STEDORD er ord, der står i stedet for et andet ord - fx hun, du, den, vi, mig, vores, der.

De personlige stedord:
jeg, du, De, han, hun, den, det, vi, I, de, mig, dig, Dem, ham, hende, os, jer, dem, min, mit, mine, din, dit, Deres, dine, sin, sit, sine, hans, hendes, dens, dens, deres, jeres, deres.

Andre ofte brugte stedord:
som, der, man, nogen, nogle, hinanden.

PRONOMEN

BEMÆRK: Den hæftige tiltaleform, De, Dem og Deres, staves med stort. I staves også med stort.

A. Sæt strek under stedordene i sætningerne. Skriv stedordene på linierne. Der er 39 i alt (inkl. gentagelser).

"Hunden bed mig først", sagde katten. mig

Drengen gav hende et knus og gik sin vej. hende, sin

"Vil De være så venlig at flytte Deres bil?" sagde manden. De, Deres

Vores fjernsyn gik i stykker, lige da vi skulle til at se en film. vores, vi

Drengen med huen er hendes lillebror. hendes

Koen, der står på marken, æder græs. der

"Er det din ko?" spørger manden, som har en stribet hat på. det, din, som

Jeg svarer ham, at jeg slet ikke er så vild med køer. jeg, ham, jeg

Her står også nogle heste. nogle

De så ham på gaden, men pludselig var han væk. de, ham, han

Killingen pev, fordi dens mor var gået. dens

Ingen gad se den kedelige film. ingen

Han tog hendes cykel, fordi hans egen var punkteret. hendes, hans

Eleverne var glade for deres lærer, som altid var så rar. deres, som

Dit hår er længere end mit. dit, mit

Jeg har ikke set dem i de sidste to timer. jeg, dem

"Vil I have mere mad?" spurgte min far os. I, min, os

Er det jeres hund, der står og gør? det, jeres, der

Fint, at vi forstår hinanden. vi, hinanden

Jeg kan godt lide dig, fordi du er så god at tale med. jeg, dig, du

"Man må ikke gå på græsset", sagde en sur dame. man

EKSTRA: Skriv 10 sætninger i dit hæfte, hvor du bruger 10 forskellige stedord.

ORDKLASSENERNE 14

FORHOLDSDORD siger noget om forholdet mellem ting, mennesker, tidspunkter mm. Fx på (bordet), på (slaget 12), i (tasken), i (forgårs).

De mest almindelige forholdsord er:
På, i, over, under, mellem, ad, efter, fra, inden, uden, af, for, for, igennem, indtil, mod, bag, foran, gennem, imellem, langs, om, siden, ved, blandt, forbi, hos, imod, med, omkring, til.

A. Sæt strek under forholdsordet i sætningen og skriv det på linien.

Når jeg har skrælet kartoflerne, skal de i gryden. I

Ahmet står foran Martin. foran

Løverne ligger under træet og sover. under

Vi gik forbi mange spændende forretninger. forbi

De tog med bussen klokken fire. med

Det er dejligt at være blandt venner. blandt

Toget kørte gennem en lang tunnel. gennem

Geden står på marken og siger mæææ. på

Stien løber langs en lille å. langs

Toget kommer før bussen. før

Vi venter indtil klokken otte. indtil

Ørnen svæver over marken. over

Lise og Anna gik hen ad vejen. ad

Bilen står ved fortovet. ved

Hun kom lige imod ham. imod

Om lidt passerer vi forbi kirken. forbi

Han kom løbende imod dem. imod

Vi får kaffe efter maden. efter

Vi har fri imellem klokken otte og ni. imellem

Terrassen vender mod nord. mod

Vinden kommer fra vest i dag. fra

Træerne står omkring huset. omkring

EKSTRA: Skriv 10 sætninger i dit hæfte med 10 forskellige forholdsord.

P
R
Æ
P
O
S
I
T
I
O
N

Her får du starten på H.C.Andersens eventyr "Den lille havfrue".

Find 16 navneord, 16 udsagnsord og 16 tillægsord i teksten. Ordene skal starte med de angivne bogstaver. Skriv ordene på linierne.

Langt ude på havet er vandet så blåt som bladene på den dejligste kornblomst, og så klart som det reneste glas, men det er meget dybt, dybere end noget ankertov når, mange kirketårne måtte stilles oven på hverandre for at række fra bunden op over vandet. Dernede bor havfolkene.

Nu må man slet ikke tro, at der kun er den nøgne, hvide sandbund; nej, der vokser de forunderligste træer og planter, som er så smidige i stilk og blade, at de ved den mindste bevægelse af vandet rører sig, ligesom om de var levende. Alle fiskene, små og store, smutter imellem grenene, ligesom heroppe fuglene i luften. På det allerdybeste sted ligger havkongens slot, murene er af koraller og de lange, spidse vinduer af det allerklareste rav, men taget er muslingeskaller, der åbner og lukker sig, efter som vandet går; det ser dejligt ud; thi i hver ligger strålende perler, een eneste ville være stor stads i en dronnings krone.

NAVNEORD

UDSAGNSORD

TILLÆGSORD

h _____

e _____

b _____

v _____

n _____

d _____

b _____

m _____

k _____

g _____

s _____

r _____

a _____

b _____

d _____

k _____

t _____

m _____

b _____

v _____

n _____

h _____

r _____

h _____

s _____

v _____

f _____

g _____

s _____

s _____

f _____

l _____

m _____

l _____

å _____

s _____

s _____

l _____

a _____

v _____

g _____

l _____

s _____

v _____

s _____

d _____

v _____

a _____